

Z DZIAŁALNOŚCI ADMINISTRACJI GEOLOGICZNEJ

Konferencja prasowa Henryka Jacka Jezierskiego podsekretarza stanu w Ministerstwie Środowiska, głównego geologa kraju, pt. *Sprawniej w litosferze*

W dniu 21 listopada 2008 r. w siedzibie Ministerstwa Środowiska odbyła się konferencja podsekretarza stanu, głównego geologa kraju Henryka Jacka Jezierskiego, pt. *Sprawniej w litosferze*. Zaproszonym gościem był prezes Wyższego Urzędu Górniczego dr inż. Piotr Litwa. Konferencja dotyczyła zmian wprowadzonych do nowego projektu ustawy *Prawo geologiczne i górnicze*, zmian, które mają ułatwić gospodarowanie zasobami Ziemi.

Projekt został przyjęty 18 listopada 2008 r. przez Radę Ministrów. Nowa ustawa *Prawo geologiczne i górnicze* reguluje zasady wykonywania działalności w zakresie prac geologicznych, wydobywania kopalin ze złóż, podziemnego bezzbiornikowego magazynowania substancji i podziemnego składowania odpadów. Wprowadzone zmiany są bardziej przyjazne dla przedsiębiorców.

Konferencję rozpoczął główny geolog kraju Henryk Jacek Jezierski, który omówił najważniejsze kierunki zmian w projektowanej ustawie.

Dotychczasowa ustawa z 1994 r. była niezgodna z wymogami Unii Europejskiej (w kwestii dyrektywy nt. węglowodorów) i to legło u podstaw konieczności jej nowelizacji. Nowa ustawa dostosowuje polskie prawo do dyrektywy regulującej warunki udzielania i korzystania z

zezwoleń na poszukiwanie, badania i produkcję węglowodorów. Udzielenie koncesji na działalność dotyczącą węglowodorów będzie teraz poprzedzone przetargiem, w odróżnieniu od obowiązującego stanu prawnego, w którym przetargiem poprzedza się ustanowienie użytkownika górniczego.

Ponadto, zgodnie z projektem nowej ustawy, zrezygnowano z koncesji na prowadzenie działalności polegającej na poszukiwaniu i rozpoznawaniu złóż kopalin objętych własnością gruntową (wszystkich kopalin skalnych), a także wód leczniczych, termalnych i solanek objętych własnością górniczą. Wystarczającym dokumentem będzie projekt prac geologicznych.

Zmieniono prawny model własności złóż kopalin, w którym odchodzi się od skomplikowanego stanu prawnego na rzecz przejrzystego uregulowania, nie budzącego wątpliwości. W katalogu kopalin, których właścicielem będzie Skarb Państwa, znalazły się wymienione z nazwy kopaliny strategiczne, istotne dla rozwoju gospodarczego kraju (np. węglowodory, węgiel kamienny i brunatny, rudy metali). Pozostałe kopaliny będą stanowiły własność właścicieli nieruchomości gruntów.

Ryc. 1. Od lewej Henryk Jacek Jezierski, podsekretarz stanu w Ministerstwie Środowiska, główny geolog kraju oraz Piotr Litwa, prezes Wyższego Urzędu Górniczego. Fot. własność Ministerstwa Środowiska

W nowej ustawie odbiurokratyzowano postępowania administracyjne i skrócono proces koncesyjny przede wszystkim przez znaczące ograniczenie obowiązków współdziałania z innymi organami w postępowaniu koncesyjnym.

Nastąpiła także decentralizacja zadań polegająca na przekazaniu przez Ministra Środowiska marszałkom wojewódzkim kompetencji do koncesjonowania wód leczniczych, termalnych i solanek.

W nowym projekcie wprowadzono dla właścicieli nieruchomości pozwolenie na wydobywanie bez koncesji piasków i żwirów w niewielkich rozmiarach (do 10m³ rocznie) w celu zaspokojenia własnych potrzeb.

Ograniczono biurokrację, w tym zmniejszono obciążenia u przedsiębiorcy i w administracji, np. wprowadzono rozliczanie opłat eksploatacyjnych w cyklu półrocznym, a nie kwartalnym. Ponadto zwolniono z obowiązku ponoszenia opłaty eksploatacyjnej w sytuacji, gdy jej wysokość obliczona za półrocze nie przekracza 300 zł.

Dzięki nowemu projektowi ustawy ułatwiono prowadzenie eksploatacji kopalni na podstawie koncesji starosty poprzez rezygnację z obowiązku tworzenia funduszu likwidacji zakładu górniczego, a także posiadania zorganizowanego ratownictwa górniczego.

Wzmocniono także sposoby przeciwdziałania nielegalnej eksploatacji kopalni, w tym zapewniono wsparcie finansowe dla starostów oraz wyposażenie organów nadzoru górniczego w kompetencje do wstrzymywania nielegalnej eksploatacji kopalni.

Po wystąpieniu Henryka Jacka Jezierskiego głos zabrał prezes WUG Piotr Litwa, który przedstawił korzyści wynikające z nowego projektu ustawy. Zapewnił on, że w procesie tworzenia dokumentu podstawową kwestią było usprawnienie działań administracyjnych, oczywiście z zachowaniem bezpieczeństwa w zakładach górniczych. Ponadto oznajmił, że w projektowanej ustawie zrezygnowano z udziału organów nadzoru górniczego w procedurze wydawania koncesji, w ten sposób uproszczono ją i skrócono czas postępowania. Prezes poinformował także o uproszczeniu modelu uzyskiwania kwalifikacji górniczych, przedsiębiorca będzie decydował o tym, jakie kwalifikacje powierzyć pracownikowi (dozór niższy czy średni). Zaostrzono jednocześnie kryteria związane z przeprowadzaniem egzaminów na osoby dozoru szczebla wyższego oraz na kierowników.

Piotr Litwa zaznaczył, że istotnym elementem odciążającym przedsiębiorców jest utrzymanie zasady odstępowania od planów ruchu przez przedsiębiorców, którzy uzyskali koncesję na działalność od starostów powiatowych. W odniesieniu do pozostałych przedsiębiorców plany ruchu, które są podstawowym dokumentem w prowadzeniu działalności, wykonywane w oparciu o akty wykonawcze nowego projektu ustawy nie będą już tak obszerne. Dla przedsiębiorców wydobywających kopaliny podstawowe będą składały się z jednej części.

W nowym projekcie ustawy została zmieniona ilość aktów wykonawczych z 36 (w tym 16 górniczych) do 26

(w tym 12 górniczych). Odpowiedzialność przedsiębiorcy górniczego w myśl projektowanej ustawy wzrasta w stosunku do odpowiedzialności organu nadzoru górniczego, który ma za zadanie pomagać przedsiębiorcy. Przykładem tego jest rezygnacja z zaliczania przez dyrektorów okręgowych urzędów górniczych złóż kopalni do poszczególnych stopni zagrożeń naturalnych. Decyzję taką będzie podejmował kierownik ruchu zakładu górniczego, którego kompetencje, a zarazem odpowiedzialność rosną (stąd zmiany w egzaminach na kierowników). Ponadto zrezygnowano z upoważnienia wydawanego przez organy nadzoru górniczego do przeprowadzania szkoleń pracowników zakładów górniczych. Takie szkolenia będą prowadzone samodzielnie przez przedsiębiorców lub jednostkę szkoleniową. Natomiast programy szkoleń muszą być zatwierdzone przez dyrektorów Okręgowych Urzędów Górniczych. Ma to zapewnić wysoki poziom wiedzy uczestników szkoleń obowiązkowych, wynikających z ustawy *Prawo geologiczne i górnicze*.

Projekt ustawy, w wersji przyjętej przez Radę Ministrów, można przeczytać na stronie internetowej: <http://www.mos.gov.pl/bip/index.php?idkat=411>.

Podczas spotkania główny geolog kraju poinformował o ukazaniu się kolejnego *Bilansu zasobów kopalni i wód podziemnych w Polsce (wg stanu na 31 grudnia 2007 r.)*, wykonanego przez Państwowy Instytut Geologiczny na zlecenie ministra środowiska.

W *Bilansie zasobów kopalni i wód podziemnych* zamieszczono zestawienie ilości złóż, geologicznych zasobów bilansowych i wydobycia ważniejszych kopalni w Polsce w 2007 r. Przedstawiono także dane dotyczące eksportu i importu surowców mineralnych w latach 1998–2007. Załączone zostały liczne tabele i wykresy, pokazujące saldo wartości i wielkości polskiego importu i eksportu surowców mineralnych w latach 1998–2007, udział głównych grup surowców mineralnych w wartości polskiego importu i eksportu w latach 2006–2007, import i eksport surowców mineralnych i niektórych półproduktów w 2007 r. oraz kierunki eksportu i importu surowców w 2007 r.

Publikację *Bilans zasobów kopalni i wód podziemnych* można zobaczyć na stronie internetowej http://www.pgi.gov.pl/surowce_mineralne.

Henryk Jacek Jezierski, namawiając do korzystania z danych bilansu, zwrócił uwagę, że zasoby gazu ziemnego od 2005 r. maleją. Ponadto podkreślił, że od 2004 r. nastąpił gigantyczny wzrost wydobycia kruszywa naturalnego piaszczysto-żwirowego, co świadczy o tym, że jesteśmy na etapie silnego rozwoju inwestycji, do których potrzebne jest kruszywo. Ministerstwo Środowiska oraz Wyższy Urząd Górniczy, widząc tendencję rozwoju wydobycia kopalni skalnych, właśnie szczególnie usprawniły w nowym projekcie ustawy zasady prowadzenia tej działalności.

Teraz pracą nad nową ustawą *Prawo geologiczne i górnicze* zajmie się parlament.

Anna Krokosz